

Čís. 1425.

Náhradu dle § 88 žel. doprav. ř. jest počítati dle místa, kde zboží bylo odevzdáno k dopravě, a v kursu ke dni reklamace.

(Rozh. ze dne 17. ledna 1922, Rv II 327/21.)

Žalobkyně odevzdala dne 19. března 1919 v Berndorfu v Rakousku dráze zboží k dopravě do Brna. Zboží bylo cestou vyloupeno. Žalobě, již domáhala se odesílatelka na čsl. eráru náhrady škody 32.977 Kč oba nižší soudy vyhověly, odvolací soud uvedl v důvodech: Dle dopravní smlouvy bylo plněním ve příčině dodání zboží Brno (čl. 324 obch. zák.). Jak zjištěno, činila obecná cena obchodní, již mělo zboží v čase a na místě odeslání k dopravě 36.527 korun rakouských. V době, kdy škoda nastala, nebylo, jak nesporno, kursovního rozdílu mezi měnou československou a rakouskou. Jelikož prodlením žalovaného eráru plnění jeho závazku se nezměnilo, byl žalovaný erár povinen zaplatiti žalující straně v době vzniku tohoto nároku zažalovaný peníz v Brně a to 32.634 korun rakouských rovnajících se 32.634 korun československých. Újma, vzniklá tím, že po té kurs československé koruny vůči koruně rakouské se zvýšil, postihuje pouze stranu žalovanou, ocitnuvši se v prodlení. Totéž platí o zažalovaném dovozném.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Jest ovšem pravda, že dráha platiti měla podle ustanovení § 88 (1) žel. dopr. ř. obecnou cenu obchodní zboží, jakou mělo v čase a na místě, kdy bylo dráze odevzdáno k dopravě. Cena ta jest, jak nyní více sporné není, 36.527 K, žalující však požaduje pouze 32.634 K. K ceně té, jak rovněž nesporno, dlužno připočísti nákladné 115 K 32 h. Avšak dráha nezaplatila ani v době reklamace, ani později a ve sporu platební povinnost výslovně popřela. Nyní již se v dovolání brání pouze proti tomu, že žalobci přisouzeno více než 32.977 K 72 h měny rakouské totiž proti tomu, že pohledávka mu byla přisouzena, jak požadoval, v měně československé. Jak zjištěno, v době, kdy škoda povstala, nebylo rozdílu v hodnotě peněz v Rakousku platících a československých. Kdyby byla dráha hned tenkrát platila, kdy škoda povstala, nebyla by jinou cenu platila než onu podle § 88 (1) žel. dopr. ř. ustanovenou a reklamací zachovanou. Avšak dráha vůbec neplatila a platební povinnost i ve sporu vůbec popírala. Tím způsobila žalující straně další škodu, vzniklou nastalým rozdílem mezi valutou rakouskou a valutou místa plnění totiž československou. Kdyby byl žalující peníze v čas dostal, byl by jimi disponoval a škodě se uvaroval. Škodu nahraditi — způsobem tím, že placeno býti musí v korunách československých, které jsou ostatně zde jediným přípustným platidlem, jest dráha povinna podle ustanovení čl. 283 obch. zák., byť by se žalující na článek ten neodvolával, jelikož nyní fakticky požaduje placení v korunách československých a obě strany udaly, že v březnu nějakého rozdílu v obou měnách nebylo. Z úvahy, že nestačí úroky z prodlení, aby vyrovnaly škodu žalobci skutečně vzešlou (čl. 283 obch. zák.), možno

i dále vyvoditi, že nutno hraditi škodu ze změny kursu, poněvadž jen tak se žalobci dostane, nač má nárok a co mu ušlo prodlením v placení. Stanovisko to odpovídá i článku 336 obch. zák. Vzhledem k těmto úvahám nelze tvrditi, že rozsudek spočívá na nesprávném právním posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) a nebylo tudíž lze dovolání o tento důvod dovolací se opírajícímu vyhověti.

Čís. 1426.

Použití pošty k doručení železničního avisa nezapsaně. Poštu nelze považovati za »jinou osobu« ve smyslu § 5 žel. dopr. ř. Dráha není povinna, aby zkoumala totožnost a oprávnění toho, kdo vykázal se podepsaným aviselem o zásilce.

(Rozh. ze dne 17. ledna 1922, Rv II 339/21.)

Žalující firma odeslala ze stanice B. drahou do P. na adresu Antonína P-a v P. zásilku krému. Jelikož adresát zásilky nepřijal, nařídila žalobkyně, by zásilka byla vydána Bohumilu Z-ovi v P., Sokolská čís. 29. Staniční úřad v P. zaslal návštěvní a odběrný list Bohumilu Z-ovi, načež dostavil se na staniční úřad as 14letý hoch, jenž předložil návštěvní a, zaplativ dopravní poplatky, zboží vyzvedl. Ježto Bohumil Z. neobdržel od dráhy ani návštěvní ani odběrného listu, ani zásilky domáhal se odesílatel na železničním eráru náhrady, vyjádřené hodnotou zboží. *Procesní soud prvního státního soudu v Praze* žalobě vyhověl. *Důvody*: Dle instrukce ku § 76 žel. dopr. ř. (železniční nákladní tarif díl I. odd. A) jest dráha oprávněna zásilku vydati odevzdání potvrzeného návštěvní, aniž by byla povinna, zkoumati pravost podpisu. Tímto předpisem není však dráha sprostěna povinnosti, by v každém případě jednala s péčí pořádného kupce (čl. 282 obch. zák.). Tuto péči zanedbala však v tomto případě tím, že zboží vydala nedoroštěnému hochovi. Nebyla by zodpovědnou v tomto případě jen tehdy, kdyby byla prokázala, že návštěvní bylo adresátovi skutečně řádně doručeno. Takový důkaz nebyl však stranou žalovanou ani nabídnut. Vzhledem k udání svědka Bohumila Z-a jest míti za to, že aviso bylo poštou doručeno cizí osobě; za takové zavinění ručí však dráha podle § 5 žel. dopr. ř. *Dovolací soud* žalobu zamítl. *Důvody*: Odvolatel právem vytýká, že právní názor prvního soudu jest nesprávným, neboť podle § 79 žel. dopr. ř. stačí dodání návštěvní jednoduchým dopisem. Na zkoumání skutečného doručení návštěvní stačí podle § 76 žel. dopr. ř. pouhé předložení podepsaného návštěvní. Z toho nelze odvozovati, že by dráha musela se starati o nějaké spolehlivější doručení návštěvní a o zajištění důkazu, že doručení stalo se právě adresátovi. Je-li přípustno zaslání jednoduchým dopisem, je důsledně též přípustno, aby někdo jiný než adresát sám, na př. nějaký zřízenec firmy anebo někdo z domácích lidí návštěvní obdržel. Stejně jako první soud vyslovuje domněnku, že návštěvní dostala osoba cizí, je oprávněna i domněnka, že listonoš, jako to při jednoduchých dopisech bývá, dal psaní nějakému zřízenci, anebo nějaké osobě z domácnosti Bohumila Z-a. Šlo by příliš daleko, aby na dráhu bylo uvaleno břímě důkazu, že právě Bohumil Z. dostal návštěvní do ruky, když jest jí dovoleno uvědomiti jednoduchým dopisem. Doručila-li však pošta jedno-